

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2011 сыл
Бэс ыйын
1 күнэ
Сэрэдэ №65
(1049009)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭБЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунньабыттан бэлиэтээһиннэр

ОГПН ойуур баһаардарын ким таһаарбытын силиэстийэлиир. Начальник Н.А. Парников иһитиннэрбитинэн 3 күнү быһа Таастаах, Искра хайысхатынан үлэлэбиттэр. Буруйдаахтары булар, дакаастыыр ыарахан. Ааспыт нэдиэлэбэ Нам с. уопсай дьылыгэр тастарыгар 50-тан тахса кыладыапка, трансформатор умайбыттар.

Лесхоз директора М.В. Мордосов иһитиннэрбитинэн Үөдэй баһаара локализацияламмыт. Саамай улахан баһаар Таастаахтан 10 км ыраах сиргэ буола турар. Манна 40 МЧС үлэһит, 28 мобилизацияламмыт киһи, Карелияттан 10 парашютист үлэли сылдыбаллар. Маны таһынан Партизан баһаарыгар 25 киһи үлэлиир. Билигин улууска официальной дааннайынан 2 баһаар баар.

«Бастыг +» ТХПК салайааччыта Н.П. Ширяев иһитиннэрбитинэн Бөтүгнэ 350, Аппаныга 100-тан тахса, Партизанга 150, барыта 600 гектар

сиргэ ыһы буолбут.

«Роспотребнадзор» салайааччыта Л.И. Ильина иһитиннэрбитинэн 2 киһи ыкка ытыртарбыт. Оҕо сынньанар 5 лаадырын бэрэбиэркэлэбиттэриттэн 3-һэ бэлэмэ суох. Нам с. сыбаалкатын боппуруоһа ыарахан. Ол курдук дьон таһыгар куталлар.

Ленскэй нэһилиэк баһылыга П.М. Попов село хоту өттүгэр уу турбата үлэлиирин, собуруу өттүгэр оноһулла сылдыарын эттэ. Даадарга 50-ча м уу турбатын уоран барбыттар. Сыбаалка тас өттүн хаста да ыраастаабыттарын үрдүнэн дьон таһыгар кута тураллар.

Баһылыгы экономикаға, үпкэ солбуйааччы Л.Н. Петрова, тыа хаһаайыстыбатын управленийтын начальнига И.И. Федоров министрствова бастагы квартал түмүгүнэн, боломуочуйаны толорууга аналлаах мунньахха сылдыбыттар. Бэс ыйын 10 күнүгэр саҥа министр 5 ый түмүгүнэн мунньах-

ха кыттыыны ылыаҕа. 1280 гааттан 950-на ыһыллыбыт, бэс ыйын 1 күнүнэн ыһы түмүктэниэхтээх.

Балыһа үлэһиттэрэ профсоюзтара ыппыт спартакиада тыгар кыттаннар многоборьега 2-с, эстафетага 3-с миестэлэри ылыттар. Сайынгы кэмгэ поликлиника үлэтин режимэ уларытар. Ол курдук сарсыарда 8 ч. күнүс 16 ч. диэри үлэлиир. Бу режим атырдыах ыйын 31 күнүгэр диэри буолар.

Баһылыгы экономикаға, үпкэ солбуйааччы Л.Н. Петрова иһитиннэрбитинэн республика государственнай тэрилтэлэрин профсоюзун спартакиадага түмүктэммит. Манна Нам улуһун дьаһалтатын хамаандата сүүрүүгэ 3-с, эстафетага 2-с, бэйэлэрин забегтарыгар 1-кы, түмүккэ бары көрүгүннэринэн 3-с миестэлэри ылыттар, 20 тыһ. солк. наҕараадаламмыттар.

Бэлиэтэнэ
В. РЫКУНОВА

Тыа сиригэр - дохуоттаах үлэни!

Бу үтүөкөн кэмгэ улууспут үлэһит дьонно-сэргэтэ сир-сайыттан, ким эрэ атыылаан дохуот эбинэ, ким эрэ наадалааһын булан сайдар суолга үктэнээри, үтүө түгэн тосхойбутунан, улууспут киини ытык сиригэр, Чабылхай Максимыт болуоссатыгар, үгэс буолбут сааскы дьаарбанкага тобуоруна муһунна.

сибииннэ комплексын 2,5 ыйдаах боросуонактара биридиллэрэ 5000 солк. батарылыннылар. Манна уочарат ойдоос тосторунан буолла. «Шмидт» б/х быйыл оҕурсу, помидор, биэрэс араас суордун рассаадаларын аҕалан 25-тии, 30-туу солк. сыаналаан атыыга таһаарбыта эмиэ кими да чаһыпата. Нэһиликтэр хаһаайыстыбалара, чаһынай ыаллара оҕуруот аһын, сибэкки рассаадатын арааһын чэпчэки сыанаҕа батардылар. Үүнээйилэрэ өр буолбакка батарылынна. Куораттан күүлэй-

бейниктар», Андрей Дьяконов, Роман Попов у.д.а. зриэккэс ырыаларынан, үпкүүлэринэн ээрдэлээтилэр.

Ити кэнниттэн салгы дьаарбанка көрдөөх түгэнэ — «Мо-дустар» күрэхтэһиилэрэ, остуолбаҕа ыттыы, мас тардыһыта ытытылыгыта, элбэх киһи болдомтотун тарта, сэнгээритин ылла. Ол курдук, «Мо-дустар» күрэхтэһиилэригэр кыттыбыт 7 киһиттэн кыайылааһынан Нам сэл олохтооҕо Николай Васильев тахсан 5 киһилэ арыынан наҕараадаланна.

ДЬААРБАНКАТТАН ИЛИИ ТУТУУРДААХ

Күн-дьыл да бу үтүөкөн тэрээһини мэхэй-дээбэт гына туран биэрдэ. Аты-тууу хамаатык барда. Онон быйылыгы дьаарбанка урукку сылларга буолар дьаарбанкалартан тух да итэҕэһэ суох көхтөөхтүк, тэрээһиннээхтик ытытылынна. Манна атыылааччы да, атыылаһааччы да үгэс буолла. Бу дьаарбанкага Дьокуускайтан «Туймаада-агроснаб» ААТ араас туттар тэриллэри, саппаас чаастары, матырыйаллары, «Скиф» ААТ, «Эт-Ас» ХЭТ, «Эрэл» ТХПК онорон таһаарбыт халбаһы, эт, үүт астарын арааһын билингги сыананан, удамыр сыанаҕа, балай да элбэҕи атыылаатылар. ТХНЧИ Покровскайдаағы ОПХ дьэдьэн угун уонна хара хаптаҕаһы 250 солкуобайды, Хатас-тааҕы сибииннэ иитэр комплекс сибииннэ оҕотун, Нерюнгритээҕи көтөр фабрикага куурусса этин, сыммытын атыылаатылар. Атыылаһан баҕалаах элбэх этэ. Сорох дьон матылар. «Сүүрэн» б/х (сал. О.Г. Жиркова) аҕалбыт хортуоппуйун атыылаһан баҕалаах да аҕыйаабата. Үчүгэйдик көрүллүбүт-хараллыбыт буолан киһилэтэ 35 солкуобайынан быһыллыбыта кими да чаһыпата.

дии кэлэ сылдыааччылар: «Сыанабыт куораттааҕар намыһах эбит», — диэн этэллэр.

Дьаарбанка буола турдагына диктордар, биер кэм кутуллар музыка, ырыа быһыыгар, араас иһитиннэрлэри онордулар, биллэриилэри биэрдилэр. Улуус салайааччылары дьаарбанка аһыллытыгар тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар үлэ-хамнас хаамытын туһунан иһитиннэрдилэр, сорукары кэпсээтилэр, эвэрдэ тыллари эттилэр.

Дьаарбанкага кэлбит бар дьону улууспут бастыг ырыаһыттар: Афанасий Татаринов, Ньургуйаана Егорова, Степан Мохначевская, нуучча ырыатын народнай ансамбла «Коро-

Остуолбаҕа хатаастан тахсыыга 9 киһи кытынын. Манна Хатыг Арыыттан сылдыар Иннокентий Софронов бастаата уонна сибииннэ оҕотугар тигистэ.

«Энгилибулт» ХЭТ тэрийбит булчут ыттар быстапкаларыгар Партизан олохтооҕо В.П. Винокуров Мээчик диэн ыта бастаан хаһаайыныгар 2 куул собону тэбэн биэрдэ.

Дьаарбанкага кыттыыны көрүү конкурсугар «Саамай тэрээһиннээх нэһилиэк» — Хатыг Арыы нэһилиэгэ (bah. Ю.И. Слепцов), «Саамай тэрээһиннээх хаһаайыстыба» — «Кымыс» б/х (сал. Т.И. Николаева), «Саамай тэрээһиннээх дьэ кэргэн» — Е.В. Филиппова дьэ кэргэнэ бастааннар сыаналаах бириестэринэн наҕараадаланнылар. Биһирэбил бириэмийэҕэ Намтан Хордогосова, Шергиннэр, Хатыг Арыыттан Дьяконовтар дьэ кэргэтэрэ тигистилэр.

Дьаарбанка киһэ 7 чааска А. Шестаков аатынан культура киинигэр буолбут Сийэ Уолун уонна Москваҕа быйыл ытытылыбыт Бүтүн Россиятаағы айар коллективтар конкурстарын лауреата уонна гран-при хаһаайына «Уолан» эр дьоннор вокальной ансамблларын бэртээхэй, киэн программалаах концеранын түмүктэннэ.

И. ИВАНОВ

Спорт - доҕордоһуу түһүлгэтэ

ЭРЭЛБИТ — КУЗЬМАҔА

Субуотага, ол эбэтэр бэс ыйын 3 күнүгэр Намнаағы оҕо спортивнай оскуолатын базатыгар «Биер ныгыл Россия» партия бириһигэр тустууга республикатаағы турнир ытытылыахтааҕа ыраахтан-чугастан элбэх ыалдыт, спортсмен кэлэр буолан, Дьокуускайга көһөрүлүннэ. Онон «Кыайы 50 сыла» спорт дыбарыһыгар буолуоҕа. Бу улахан таһымнаах күрэхтэһии туһунан сиһилии республикатаағы категориялаах судья Геннадий Хабаров билиһиннэрэр.

«Турнир тыһааһыннаах хапсыһылардаах, кыраһыабай бырахсылардаах олус интэриһинэй буолара күүтүллэр. Сэтгэ ыйааһынна: 55, 60, 66, 74, 84, 96, 120 кг сүүсчэкэ тустуук күөн көрсүөҕэ. Кинилэр истэригэр аан дойду чемпиона Виктор Лебедев, республика ааттаахтара Увар Тимофеев, Петр Сивцев, Осип Михайлов, Кузьма Сивцев у.д.а бааллар. Намтан алта тустуук кириэтир. Саамай улахан эрэлбит, биллэн турар — Кузьмаҕа. Кини республика сүүмэрдэммит хамаандатын чилиэнэ, итигэнэ аан дойду уонна норуоттар икки ардыларынаағы турнирдар кытытылааҕа. Онон номнуо уопуттаах, биер тарбахха баттанар тустуук. Бэлиэтээн эттэххэ, Кузьма тустууга Россия чемпионатыгар (чемпионат быйыл от ыйын саҕата Дьокуускайга ытытылыаҕа - авт.) республикатын чизһин көмүскүөҕэ. Ол иннигэр бу турнир киһиэхэ тургутан көрүү, бэлэмнэни быһытынан буолуоҕа. Эдэрдэгэн Вася Кутуков, Саша Дуц, Сергей Семенов, Айаал Охлопков кириэтирэтэр. Дойду таһыттан, Белоруссияттан, Болгарияттан, Турцияттан, Монголияттан тустууктар кэлиэхтэрэ. Онон турнир ордук эдэрдэгэ көдүүстээх. Аан дойду ааттаахтарын көрөн үөрэнэллэригэр, маастарыстыбаларын үрдэтэллэригэр хайа да өттүнэн табыгастаах, саҥа саҕалаан эрэр тустуукка дьоллоох түгэн быһытынан сыаналыбын.

Ханнык баҕарар улахан күрэхтэһии сиэринэн турнир бириһин фондата бутуччу. Кыайылаахха 30, иккис миестэҕэ 15, үһүскэ икки кыайылааҕы быһаанан 10 — нуу тыһ. солк. бириэмийэ туттарылыаҕа. Маны таһынан анал бириестэр олохтонуохтара.

Онон спорду, тустууну сэнгээрээччилэри күрэхтэһиини көрөргүтүгэр ыгырабын. Россия чемпионатын иннигэр бастыг тустууктарбыт бэлэмнэрин таһымын, хатыламат хапсыһыларын, тыһааһыннаах кириэтирэлэрин сыаналаан».

Кэпсэттэ
Л. УВАРОВСКАЯ

„ЭНГСИЭЛИГЭ“ СУРУТТАРДЫҔ ДУО?

А.А. ПЕСТРЯКОВ, оҕо эйгэтин Түөлбэтин харабыла:

— Хаһыаппар билингитэ суруттара иликпин, булгуччу суруттарыам. Мин ордук биллэриилэри интэриһиргээн көрөбүн. Олус табыгастаах, наадалаах даҕаны.

Инникитин киһи күннээҕи олоҕор туттар, туһанар сүбэ-ама наада. Холобура, доруобуйаҕа, тууга сыһаннаах тэттик сүбэлэр. Ас-уөл рецебэ бэчээттэнэрэ буоллар, улаатан эрэр кыргыттар үөрүүнэн туһанан, астыырга да үөрэниэтиллэр. Улууспут былыргытын туһунан ыстатыйаларда суруйун. Мымах, Нам диэн кимнээх этилэрий? Нэһиликтэрбит ааттарын туһунан сырдатын. Ыччат улахан анара бу туһунан билбэт буолуохтаах. Дьингэр, төрөөбүт улуустарын туһунан булгуччу билиэхтээхтэр. Салааларынан сокуон уларытытын, саҥа кириилэри сырдатын.

Л. УВАРОВСКАЯ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Э сизли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной суртааччыларынан 2011 сыл иккис а арыгар сурутуу ытытылар.

2011 сыл иккис агарыгар сурутуу
6 ыйга — 330 солк.,
3 ыйга — 165 солк.,
1 ыйга — 55 солк.
Хаһыат индекстэ — 54889,
нэдиэлэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2011

**Иэскин төлөө-
холкутук утуй**

Ыам ыйын 20 күнүгэр СР судебнай пристава-рын управлениетын иэстээхтэри ирдиир уонна баай-дуол отделын начальнига Л.П. Трофимов салайааччылаах бөлөх Нам улууһугар тахсан ГАИ поһугар туран иэстээх суоппардары булууга үлэлээтэ. Кинилэргэ Намнаафы ГАИ сотрудуниктара массыналары тохтотон көмөлөстүлэр.

Былырыын республика судебнай пристава федеральной сокуонна олобуран «Дорожный пристав» диэн анал комплекс атыыласпыттар. Бу приборунан ааһан иһэр массына нүөмэрэ экранга көрдөрүлэр. Иэстээх буоллабына сигнал тыаһы түһэр. Уонна тутта массына хаһаайынын аата, массына ханна регистрацияламмыта уонна иэтин суумата көстөн кэлэр. Даннайдар базаларыгар ГАИ-га ыстараабын төлөөбөтөх, баантан кредит ылан баран төлөөбөккө сылдьар, пенсионнай, транспортнай нолуогу төлөөбөтөх, алиментан куотунар о.д.а. иэстээх дьон кириэрлэр. Маньнык прибору Дьяльнай Востока, Еврейскай Автономнай уобаласка сөбүлээн туһаналлар эбит, биниги республикабытыгар былырыыннаттан туһаныллар буолбут.

Улахан суума иэстээх дьон массыналары тутуулан хаайылар уонна кыайан ылбатабына атыыга барар. Оттон иэстээх киһиттэн массына ылбыт буоллабына бу киһи массынын бэйэтин аатыгар регистрациялар кыаллыбат. Дьон билбэккэ, бэрэбиэркэлээбэккэ эрэ улахан суума иэстээх киһиттэн массына атыылаһар уонна онтон сылтаан эрэи көрсөр.

Куоракка бэрэбиэркэлээбиттэрин түмүгэр икки ый иһигэр 14 массына хаайыллыбыт, 1 мөл. 10 тыһ. солк. суумага ыс-

МАССЫНАБЫТТАН МАТЫАХХЫН СӨП

тарааптаах дьон булуллубуттар. Оттон Нам улууһугар 300-кэ иэстээх суоппар баара биллэр. Бу күн эбиэт иннинэ 12 иэстээх суоппар тохтотуула сырытта, онтон биир киһи 81 тыһ. солк.

тохтотон бэрэбиэркэлээтилэр. 211 №-дээх «Тойота-Королла» биир дыахтар кыра оҕотун көтөҕөн бараниннигэр олонорон иһэрин тутан 500 солк. ыстарааптаатылар. Кэннигэр көһүөн онугар күлэ-

кредитин төлөөбөккө сылдьар буолан массынага хаайыллына. Мөлүйүөнтөн тахса иэстээх ЗИЛ ааһан иэстэинэ тохтотулар. Бэрэбиэркэ түмүгэр бу урукку хаһаайын төлөөбөккө сылдьар харчыга буолара билиннэ. Киниттэн массынын атыыласпыт киһи урукку хаһаайын иэстээбин билбөккө да ылбыт быһыылаах. Нэһиликтэр икки ардыларыгар сылдьар таксист «ээ, мин иэһим кыра, 7-8 эрэ тыһ.» дии-дии поска кирирдэ, онто баара 45 тыһ. буолан хаалла соһуйуу-өмүрүү бөҕө буолла. ОДЪКХ уу баһар массынагыгар 30 тыһ. диэни көрдөрдө, суоппар салайааччыларын ыңыран аабыстылар. Тэрилтэ иһэ эбит. Биир киһи куораттан соторуутаабыта массына атыыласпыт. Онто баара 21 тыһ. иэстээх буолан кыайан регистрациаламмакка төттөрү барда. Сордохтор иэстэрин сууматын билэ охсон тутта төлөөтүлэр.

Рейдэ кэмигэр ГАИ сотрудуниктара атын да массыналары

күлэ син биир оҕотун көтөхпүтүнэн иннигэр олонорон салгыы айанныы турдулар.

Л.П. Трофимов иэстээх дьон суумаларын кэлэн төлүүллэригэр, судебнай приставага тийээн ким төһө иэстээбин билсэллэригэр, бэчээттээх ыспыраапка ылалларыгар сүбэлиир. Приставтартан ыспыраапка ылан көрдөрдөҕүнэ даннайдар базаларыттан сотулар. Иэстээх буоллун да эрэй бөҕөтүн көрсөбүн - массынабын кыайан регистрациалабаккын, кыраныысса таһыгар барбаккын. Ким туохха, төһө иэстээбин ордук тыа сириин олохтоохторо билбэттэр эбит. Ол эрэри сокуон сыл аайы кытаатан иһэр. Онон айдаарса барбакка, суол устун холкутук айанныыр сылтан иэһи эрдэттэн төлүүр ордук. Ыам ыйын 25 күнүгэр аны турар массыналар бэрэбиэркэлэниэхтэрэ.

В. РЫКУНОВА, ГАИ общественной инспектора

Үөрэх эйгэтигэр

2010 сыллаахха Дьокуускай куорат М.П. Бубякина аатынан 14 N-дээх оскуолатын педколлективын бачымынан тэриллибит, политехнической хайысхалаах оскуолатын ситимниир «Тыа оскуолатын усулуобуйатыгар политехнической үөрэхтээһин: уопут, проблемалар уонна перспективалар» диэн ааттаах I республиканскай политехнической научнай-чинчийэр конференция политехни-

БГФ химия методикатын үөрэтэр кафедра доцена, педагогическай наука кандидата М.П. Андреева, политехнической оскуола партнёрстволарын председателин солбуйааччы, Аллараа Бэстээх 2 N-дээх орто оскуолатын директора С.К. Игнатьева.

Конференция кэмигэр 60 үөрэнээччи 5 секцияга, 109 учуутал 4 секцияга хайдыһан научнай-чинчийэр дакылааттарын, бырайыактарын көмүскээтилэр. Экспертнэй комиссияга 4 учуонай: Москва куорат Н.Э. Бауман

Республика 19, Нам оскуола-лары кыайааччыларын төгүрүк остуолларын М.П. Бубякина аатынан Дьокуускай куорат 14 N-дээх орто оскуола директора Надежда Константиновна Тимофеева салайан ытта.

Конференция үөрүүлээх сабытыгар «Оҕо аймах учуутал убайа» РСФСР үөрэҕириттин туйгуна, оскуола баай ис хохонноох музейин төрүттээбит, матырыяалын мунньубут энтузиаст учуутал Петр Афанасьевич Ушницкай туһунан санга

Киһи-киһиэхэ

ҮТҮӨ ДЬОН БУОЛУУ

Быйыл саас кэлиитэ Нам 1 N-дээх орто оскуолатын 6 «а» кылааһын оҕолоро бэйэлэрин бабаларынан кэлэн субуотунньуктаан, оҕуруоппар ырааһырды үлэтин онорон абыраан бардылар. Сааһырдах ахсын урут холкутук онгорор үлэбитин аны ыарырыатар буоллубут.

Былырыынгы үөрэх сылыгар Кыайы үбүлүйдээх сылын көрсөргө 37 сыл үлэлээбит оскуолабар кылаас чааһын бытыспытым. Кылаас салайааччыта В.И.Максимова Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии геройун Ф.К. Попов туһунан оҕолорго кэпсээбитэ. Мин аҕам П.И.Левин эмиэ бу сэрии кыттыылааҕа. 1943 с. сураҕа суох сүппүтүн туһунан биллэри кэлбитэ. Сэригэ саллааттар сураҕа суох сүтэллэрин быһаарбытым. Бу кылааска биниги ыалбыт, эмиэ сэрии актыыбынай кыттыылаабын Протопопов Иван Николаевич туһунан кэпсээбитим. Иван Николаевич икки сизэ Кутуков Вана, Оботова Нария бу оскуолага үөрэнэллэр. Оҕолор олус сэргээн истибиттэрэ уонна ким эһэтэ, аймахтара сэригэ кыттыбыттарын туһунан ахтыбытара. Быйыл оҕолор 6-ка тахсан олус оттомурбуттар, улааппыттар, бэйэ-бэйэлэригэр сыһыаннара, эйэлээхтэрэ миин астыннарда. Кылаас салайааччыта Валентина Ильинична сыралаах үлэтэ кылааһын оҕолоругар көстөр. Оҕолорго барҕа махталбын тиэрдэбин уонна амарах сүрэхтээх үтүө дьон буолун диин алгыбын.

**М. РОМАНОВА,
педагогическай үлэ ветерана**

ХАЛААН УУТА ААСТА ЭРЭЭРИ...

Быйылгы халаан уутугар сэрэтии, бэлэмнэнии эрдэттэн бытыллыбыта. Нэһиликтит баһылыга А.Г. Дунаев сааскы халаан уута Хангалас улууһун территориятыгар кириэрэтин кытта миэхэ: «Эн халаан уутугар сыл аайы барабын, ууну улаатар чинчилээх диэтиллэр, көһөн табыс», — диэн соруйар майгынаахтык эттэ. Тохтуу түһүөххэ диэм икки ардыгар гааспын араара оҕустулар. Олбуорум таһыгар К.И. Аммосов тракторынан көһөрө кирибитин биллим. Оттон А.Г. Дунаев бокуой биэрбэт киһи буолла: «Тракторы ыттым, тахса оҕус, уу улаатар», — диэмэхтээтэ үрүт үөһэ. Бу курдук дьонго кыһаллар киһи тылын хайаан быһа гыныамый. Тизлэн күккүрүүн кэргэмминээн Валерия Степановналыын балтым Мотылаахха табыстыбыт. Уу кэлэрэ, кырдык, түргэн, соноҕос да барахсан сиппэт түргэнинэн өрө мэнитэн сүүрдэр. Ол икки ардыгар дьым ааныгар бидилийэр бурулуйан кэлэ оҕуста. Бириэмэтигэр сөптөөх дыһал буолбутугар махтана саныы-саныы нус-хас кырдал устун хаамтыбыт.

Уу түһүөххэ буолуох курдук буолбутугар дьибэр ыксыыр киһи буоллум. «Сахатранснефтегаз» филиалын үлэһиттэрэ гааһы холбуу оҕустулар. Ол да буоллар төттөрү көспөтүм. Сарсыныгар уу улаатар буолла диэн эмиэ кэлэн араардылар. Ити курдук быйылгы халаан уута быста-быста кэлэн соһулаата. 4-5 күн устата өрөтаннары туруортаата. Дьибэр уу түөрт өттүттэн суоһаата, ыкта уонна саба сүүрэн ылла.

Халаан уута ааспыт сыллааҕар арыый намыһах буолан абырата. Уруккуну саныы саныыбын сүрүөм нүөлүйбэхтиир. Хамафатара Шапошников аатынан уулусса 73-79 нүөмэрдэригэр олонор ыаллары саныы аайы балысханнык ылан сордуур. Халаан уута быйыл этимэр буолуо диэн бүөмчү санаалаах сылдыбыппыт да тумнубата. Арыы Тиит бөһүөлөгүн сорох ыалларын олбуордарын, хотоннорун алдытан барда. Сааскы уу кэтэһиллээх да буоллар, алдытыгыта-кэтэһитиитэ улаханыттан хомойорбут ханна барыай? Улуус уонна нэһилик дьаһалталара биэрэги бөһөргөтөр үлэни ытталара сөп этэ. Халаан уута кэлэн ааста эрэри, ол содулун туратыгыта эмиэ тиритэ-хорута мөхсөргө тийдэхпит.

Г.И. КРИВОШАПКИН

КЫРДЫАСТАРЫ УМУУ БУОЛУУ

«Чэгийн-чэбдик олох эйгэтигэр» диэн девизтээх республика үрдүнэн ытыллар, эти-хааны чэбдигирдэр тэрээһиннэргэ кырдыаастар уонна инбэлииттэр интернат-дьибэлэрэ кыттылар. Үлэһиттэртэн саҕалаан олохтоохтор эмиэ сарсыарда ыраастаныы фиточайтан саҕалаан, зарядкалыбыт, пааркага сүүрүөбит, доруобуйабытын тупсарбыт.

Шефтээх оскуолабыт оҕолоро ырааһыннык аайы кэлэн бараллар. Ол курдук Намнаағы гимназия 5 «а» кылааһын оҕолоругар, кылаас салайааччыта Сидорова Мария Прокопьевна, төрөппүт комитетта Михайлов Владислав Власевичка ырыа-үңкүү кэһиллээх кэлэн сэргэхситэн баралларыгар олохтоохтор уонна үлэһиттэр ааттарыттан улахан махталытын тиэрдэбит. Нам 2 N-дээх оскуолатыттан салайааччы Готовцева Наталья Александровна үөрэнээччилэрэ өрүү астаах-үөллээх, ырыа аргыстаах кэлэн бараллар.

Кырдыаастар илэн кэмнэригэр этнографическай музейга сылдьаллар. Кэтэһиллээх ыалдыгыттарбыт — Н.М. Рыкунов аатынан киннэммит библиотека үлэһиттэрэ. Кинилэр кэлэн саҕа тахсыбыт кинигэлэри кэпсииллэр, уларсаллар. Ыраас-чэбдик сылдьарга УПК-лар олохтоохтор баттахтарын босхо кэлэн кырыан, наада буоллабына кырааскалаан бараллар, учебнай-производственной комбинат салайааччыта Кириллина Н.Е.

Бый аайы олохтоохтор төрөөбүт күннэрин бэлиэтиибит. Онно холубур, Көбөкөн баһылыга Ноговицын К.Н. бэйэтинэн кэлэн, Сивцев И.И. эвэрдэлээн барыта. Модуттан «Ситим» кырдыаастар түмсүүлэрин салайааччыта Лукинова Екатерина Афанасьевна, ветеран ырыаһыттарын кытта кэлэн Анастасия Иннокентьевна Новгородова, Александра Гаврильевна Охлопкова, Тихонова Люция Никитична, мелодист Иван Гоголев буолан ыллаан-туойан, оһуоһааһаан бардылар. Ветераннарын Е.Н. Евстафьевы эвэрдэлээн ирэхоро кэпсэтэн, күрэхтэһэн, астаах-үөллээх сэргэхситэн бардылар.

Кэлэн иһэр социальнай үлэһиттэр күннэринэн эвэрдэлиэхпитин баҕарыбыт Мария Семеновна Макарова иллээх коллективын, социальнай харалга начальнигин Гуляева Варвара Иннокентьевна, пенсионнай сулууспа начальнигин Ядрихинская Клавдия Кондратьевна. Чэгийн-чэбдик доруобуйаны, үлэһитигэр үрдүк ситиһини, үгүмэн үгүс үөрүүнү, санаабыккыт сатанан, баҕарбыккыт туолан истин.

Р.Н. ПОНОМАРЕВА, профком председателэ

СОНУН КОНФЕРЕНЦИЯ

чекскай үөрэхтээһини диригиник киллэрэр сыаллаах бытыллына.

Бу республиканскай конференция И.С. Гаврильев аатынан Нам 1 N-дээх орто политехнической оскуолатын базатыгар кулун тутар 30 күнүгэр маңнайгытын буолан ааста. Конференцияга Мэнгэ-Хангалас, Таатта, Чурапчы, Дьокуускай куорат, Нам улууһун 12 оскуолатыттан 169 учуутал уонна үөрэнээччилэр кыттыыны ылылар.

Политехнической үөрэхтээһини салгыы сайыннарыы проблемаларын туһунан дакылааттары иһитиннэрдилэр: И.С. Гаврильев аатынан Нам 1 N-дээх орто оскуолатын директора И.Н. Максимов, Москва куораттан кэлбит АПКРО педагогика уонна психология кафедратын доцена Н.С. Зубарева, Н.Э. Бауман аатынан МГТУ Высшай математика кафедратын старшай преподавателэ А.В. Мاستихин, М.К. Аммосов аатынан ХИФУ

аатынан МГТУ Высшай математика кафедратын старшай преподавателэ Антон Вячеславович Мастихин, М.К. Аммосов аатынан ХИФУ ПИ технология уонна предпринимательство кафедратын доцена Ариан Николаевич Неустров, М.К. Аммосов аатынан ХИФУ БГФ химия методикатын үөрэтэр кафедра доцена, педагогическай наука кандидата Мария Петровна Андреева, ХИФУ Высшай математиканы үөрэтэр кафедра доцена, педнаука кандидата Нина Васильевна Аргунова, Нам улууһун үөрэтин управлениетын методистара, УМО салайааччылар, завучтар уонна Нам улууһун баһынг учууталлара үлэһити сыналаатылар. Намнаағы оҕо техническэй киинин, республика, улуус оскуолаларын техническэй, прикладной куруһуоктар оҕолорун үлэлэрин быстыапката конференция кыттыылаахтарын кэрэхсэбилэн ылла.

тахсыбыт кинигэ презентацията буолла. Салгыы кыайылаахтарга дипломнары, сертификаты туттартаатылар.

Конференция хаамытын ситилии сырдатар «Политехнической образование в условиях сельской школы: опыт, проблемы и перспективы» диэн хомурунньук таһаарылына. Манна конференцияга кирибит дакылааттар матырыяалларын тезистэрэ, мань таһынан компакт-дисккэ конференция матырыяалларын толору билсиннэрэр электроннай матырыяаллар сборниктара тарҕатылыннылар.

И.С. Гаврильев аатынан 1 N-дээх орто политехнической оскуола Саха сиригэр политехнической үөрэхтээһини аан маңайгынан киллэрбит баай уопуттаах. Онон бу конференция бытыллыбыта улахан чиэс буолар.

С. ЕМЕЛЬЯНОВА

ОҢО ЖӨМҮСКЭЯЛН КҮНҮНЭН !

Үөрэх эйгэтигэр

Бам ыйын 23 күнүгэр Хамафатта орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ оскуолаларын иннигэр бүтэник чуораанга кэккэлээн турдулар. Бастакынан алын сүһүөх кылаастар выпускниктара, 4-с кылаастар үөрэнээччилэрэ киирэллэр. Манна 13 оҕо үөрэнэр. Кылаастарын салайааччыта Захарова С.А. Бу оҕолор үгүс ситиһиллээхтэр эбит. Ол курдук математика олимпиадатыгар улууска хамаанданан үгүс миэстэлээхтэр. «Иннигигэр харды» научнай-практическай конференцияда Пестрякова Алена, Данилова Лиана эмиэ миэстэлэспиттэр, «Хотугу сулус» күрэххэ Местникова Сандаара III степеннээх диплом хаһаайката, улуустааҕы «Маленькая фея» кырасабыс салаа күрэхтэригэр Данилова Лиана «Мисс улыбка» номинацияда тиксибит.

Онтон орто сүһүөх выпускниктара, 9-с кылаастар, киирэллэр. Кинилэр 13-лэр. Кылаас салайааччыта Нестерева М.П. Манна 10 оҕо оскуола бастыҥ актыбыыстара. Оскуола лидерэ Олесова Ксюша бу кылааска үөрэнэр. Черчение олимпиадатыгар Трунин Айсен, Ша-

пошниковскай ааҕыларга Иванова Катя эмиэ ситиһиллээхтэр. Волейболга, баскетболга наар инники сылдьаллар.

Үрдүкү сүһүөх выпускниктарыгар, 11-с кылааска, 10 оҕо үөрэнэр. Салайааччылара Дунаева Р.Р. Оҕолор улуустааҕы,

конференция кыттыылаахтара Игнатьева Ньургуйаана, Пестряков Сеня у.д.а. бааллар.

Маннайгы «Төлөннөөх сүрэхтэр» пионерскай этэрээттэрэ 1959 с. тэриллибитэ. Этэрээти уруккута «Бэлэм буол», билингитэ «Кэскил» оҕо хаһыата тэрийбитэ. 25 сыл анараа өттүгэр бу оскуоланы бүтэрбит иккис көлүөнэ «Төлөннөөх сүрэхтэр» кэлэн быйыл бүтэрэр алтыс көлүөнэ пионердарын эбэрдэлээһиннэрэ сонундук иһилиннэ. Билигин ыаллар ийэлэрэ-аҕалара кыттыһаннар урут биригэ үөрэммит кылаастарын оҕолорун оҕолоругар Пестрякова Ленафа, Находкина Фаинада биир бириэмэлээх харчынан стипендия анаатылар, оҕолорго барыларыгар өйдөбүннүк бэлэхтэри туттардылар. Этэрээт аатыттан эбэрдэ тылы аты-эргизэн үлэһитэ Местникова Сардаана Дмитриевна эттэ. Кылаастарын салайааччыта Дунаева Р.Р. барыларыгар чуораанчык аҕалыта сонундук көһүннэ, кэрэтик иһилиннэ. Бүтэник чуорааны үөрэх бастыҥнара Игнатьева Ньургуйаана уонна Пестряков Сеня тыаһагар чиэскэ тигистилэр.

Е. ФЕОФАНОВ,
педагогическай үлэ ветерана, Хамафатта

БҮТЭНИК ЧУОРААН

республикатааҕы, аан дойдутааҕы күрэхтэргэ тийи ситиһиллээхтэр. Ол курдук улуустааҕы «Хотугу сулус» күрэххэ Находкина Фаина I степеннээх лауреат, Васильев Айсен гранпри кыайыылааҕа. Технолология олимпиадатыгар Пестряков Сеня 3-с миэстэ. Шапошниковтар дьиэ кэргэтэрин уруһуйга аналбириэтирин Протопопова Ангелина ылбыт.

Тыл бэриллэр оскуола директоругар Дьяконов А.М. Кини бүтэник чуораан күнүнэн үөрэнээччилэри эбэрдэлээн туран, 11-с кылаас оҕолоро бары госэкзаменга киирбиттэрин туһунан бэйэтин бирикээһин ааҕан иһитиннэрдэ. Директоры үөрэх чааһыгар солбуйааччы Парникова Н.А. үөрэх, спорт уонна уус-уран самодетельность бастыҥнарыгар Бочуотунай грамоталары, Махтал суруктары туттартаата. Кинилэр ортолоругар Болгарияда «Инники харды» научнай-практическай

Чугдаарар чуорааннар

ХАҤАН ДА УМНУОХПУТ СУОҕА

Биниги ааһан эрэр үөрэх сылыгар умнубат, өйгө-санааҕа хаалар түгэннэрибитин учууталыбыт Заболоцкая Дария Михайловнаны кытта кэпсэтистибит. Иккис кылааска 14 буолан эйэлээхтик үөрэннибит, элбэҕи билибит, барытыгар көхтөөхтүк кытынныбыт. К. Чуковскайга, А. Бартоға, С. Михалковка, саха суруйааччыларыттан А. Кондратьевка аналлаах библиотечнай уруктары, Саҥа дьыл бырааһынньыгынан, Ийэ тыл күнэ о.д.а. тэрээһиннэри олус сөбүлээтибит.

Сам ыйыгар I Хомуस्ताахха автобуһунан экскурсияда учууталыбын уонна төрөппүт О.Н. Терешкинаны кытта сырыттыбыт. Маршрутпут – кырдыабаатар балаһаннара, «Сайды» оҕо дьиэтэ, оҕо площадката, «Аартык» маҕаһын, гаас хонтуората этэ. Элбэҕи билэн, оонньоон-көрүлээн кэлбиппитин хаһан да умнуохпунт суоҕа.

Алексеев Иван Николаевич күөх уот киһи олоҕор суолтатын уонна киһи гааһы туттарыгар сэрэхтээх буолуохтааҕын кэпсэтибит. Биниги Айталыбыт эдийийэ Н.П. Первалова салайан туттарбыт балаһанын астына көрбүспүт. «Сайды» оҕо дьиэтигэр Дь.Г. Софронов биниги айылҕабыт көтөрүн-сүүрүрүн, үөнүн-көйүүрүн кэпсэтибит олус интэриэһинэй этэ. Маастардар уруктарыгар үөрэмиппит, «Ералаштары» көрбүспүт. Музейга биниги Үөдэйбитигэр төрүттээх, Н.В. Константинова олус ылыннарыйлаахтык кэпсэтибит, «Нам» соххоз кинигэтигэр бэйэбит хос эһэлэрбит, эбэлэрбит хаартыскаларын көрдөрбүтэ, совхоз туруу үлэһиттэрэ диэбит.

Бу умнуллубат экскурсия-уруогу бэлэхтээбит, бары үөрүүлээх түгэннэрибит иһин у ч у т а л л а р ы т ы г а р , төрөппүттэрибитигэр махталбытын тириэрдэбит.

З.П. Саввин аат. Үөдэй орто оскуолатын 2-с кылааһын үөрэнээччилэрэ

Билсин, саҥа кинигэ!

Бам ыйын 14 күнүгэр Бөтүгү нэһилиэтин «Айылгы» сыһыалаан кинигэр үтүө-мааны, дьоро күн. Бу күн Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан Бөтүгү орто оскуолатын 11-с кылааһын үөрэнээччигэ Лиза Петрова «Сүрэхтэн тахсар ийии» дьин кинигэтин сүрэхтэниитэ буолан ааста.

Эдэр автор Лиза Петрова үөрүүтүн үллэстэ, кинигэтин тула кэпсэтиһэ Бөтүгү нэһилиэтин баһылыгынан солбуйааччы Г.П. Маркова, нэһилиэк библио-

уруһуйдардаах, Н.М. Рыкунов аатынан улуустааҕы библиотекаҕа бэчээттэнэн тахсыбыт. Кинигэ таһын автор бэйэтэ оҥорбут, ис уруһуйдарын С.С. Иванов, С. Герасимова уруһуйдаабыттар. Кинигэҕэ барыта 14 хоһоон, «Үөрэммит таптаалаах оскуолам» дьүһүйүү, кэпсээннэр киирбиттэр. Кинигэ аан тылын Бөтүгү орто оскуолатын саха тылын, литературатын учуутала М.Д. Новгородова суруйбут.

«Хомоҕой тыл дьүрүскэнни кутуллуо...» дьин ааттаан кинигэ ырыгытынан РФ Журналистарын союһун чилиэнэ, «Отуу уота» улуустааҕы литературнай

СҮРЭХТЭН ТАХСАР ИЙИИ

текатын иһинэн үлэлиир «Поэзия эйгэтэ» түмсүү чилиэннэрэ, улуус мунһааһын депутата И.А. Уваровскай, «Саха» НКЖК Намнааҕы филиалын үлэһиттэрэ Оксана Потапова, Майя Кычкина, учууталара, биригэ үөрэнэр оҕолоро у.д.а. кэлбиттэр.

Лиза Петрова 1993 сыллаахха Кэбээйи улуһун Сизгэн-Күөл нэһилиэгэр төрөөбүтэ. 2000 с. Сизгэн-Күөл орто оскуолатыгар үөрэнэ киирбитэ. 2005 с. ийэтин кытта Бөтүгүнэ көһөн кэлэн, Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан Бөтүгү орто оскуолатыгар үөрэнэр. Манна саха тылын уонна литературатын учуутала Матрена Дмитриевна Новгородова салайар «Хотойук» литературнай куруһуокка дьарыктанар. Бу сыллара кини айар абыланар ылларбыта, литература эйгэтин биһирээбитэ.

Ол курдук Лиза айымньылар олохтоох «Энсиэли», республиканскай «Кэскил» хаһыаттарга бэчээттэммиттэрэ. 2009 с. ытыллыбыт «Уран тыл умсулҕаныгар, айар тыл абыланар» дьин республиканскай күрэххэ 2 миэстэлээх, республиканскай «Хотугу сулус» күрэх улуустааҕы таһымыгар 2010 с. «Литература» жанрыгар гран-при ылбыта. Оскуола биир бастыҥ общешкольной, кизэн туттар үөрэнээччигэ. Эдэр автор суруйар темата араас эбит: айылҕа кэрэ кестүүлэрэ, дьонун туһунан, доҕотторугар аналлаах, төрөөбүт дойдуга таптал у.д.а.

«Сүрэхтэн тахсар ийии» кинигэ сүрдээх тупсарай оһоһуулаах, өгнөөх тастаах, иһигэр

түмсүү чилиэнэ Оксана Потапова оҥорбут. «Сүрэхтэн тахсар ийии» кинигэ сүрэхтэниитигэр суруйар дьарыктаах, элбэх хоһоонордоох, үгүс уопуттаах аҕа табаарыстара Лиза көнүл хоһоонунан суруйарын сөбүлүүрүн, иннигитин үчүгэй хоһооннору айарыгар рифманы тутуһарыгар, өссө да элбэх айымньыны ааҕан билиитин хангатынарыгар сүбэлээтилэр. Хоһооннору ис киирбэхтэрин, кэпсээннэрэ үчүгэйдик суруллубуттарын бэлиэтээтилэр.

Бу дьоро күн эдэр автор хоһооннорун «Хотойук» лит. куруһуок оҕолоро ааҕан, кэпсээннэн инсценировка туруоран өссө ситэрэн-хоторон биэрдилэр. «Үөрэммит таптаалаах оскуолам» дьин дьүһүйүүтүн автор бэйэтин ааҕытыгар бары мустубут дьон долгуйа иһитилэр. Лиза үөрэтэр учууталара, чугас дьоно, доһотторо бары кэрэни-сырдыгы баһаран туран бэйэлэрин бэлэхтэрин туттардылар. Бу күн кини элбэх үтүө тылы, инники айар үлэтигэр үгүс баҕа санааны иһиттэ. Эдэр талааннаах кыыспытыгар Лизаҕа өссө үрдүк ситиһиилэри баһарыбыт.

Валентина КОЛЕСОВА,
Бөтүгү селскай модельнай библиотекатын сэбиэдиссэйэ

Аан дойду аартыктарынан ...

ЕВРОПАҒА АЙАН

«Хотугу сулус» оҕо телерадиоакадемиятын 28 эдэр корреспондента Сахабыт сиригэр араас мундуктарынан түмсүммит сааскы сыһыанланга «Мировая цивилизация» дьин образовательнай туурга сылдьан кэлбипит. Бу туурбут быйылгы Космонавтика уонна Италия сылыгар аһаммыта. Бийигини кытта Чурапчы улуһунтан В.Н. Мосорина салайааччылаах оҕо ансамбл уонна Дьокуускай куораттан «Хонначан» фольклорнай коллектив биригэ сырыттылар. Бастаан Москва кэрэ-бэлиэ миэстэлэринэн экскурсияда сылдьыбыппыт, онтон поэзка олонор Брест куоракка тийибипит. Дьэ, онтон автобуска олонор, Европа устун айаммыт саҕаламмыта.

Дрезден куоракка биир күн аан дойдуга аатырбыт картиннай галереяда, Цвингер дыбарыаска, Кафедральной собора күүлэйдэбиһипит уонна Вальдорфскай оскуолаҕа биир саастылаахтарбытын кытта көрсүбүспүт, концерт көрдөрбүспүт. Салгы айаннаан Италияда тийибипит. Аан дойду туристара сөбүлээн сылдьар Венеция, Пиза, Флоренция, Рим куораттарын илэ харакһынан көрөн олус сөхтүм. Онтон саамай кыра госуларствонан билибит Ватикан музейдарынан, Сибтэй Петр Соборугар сылдьылым хаһан да умнуллубат өйдөбүл буолуоҕа. Италияттан төннөн иһэн, улуу композитор Моцарт төрөөбүт Зальцбург куоратыгар, Австрия киин куоратыгар Венаҕа, олус кыраһыабай Польша куоратыгар Краковка сылдьан элбэҕи билибит-көрдүбүт.

Мин Европа куораттарыгар саамай сэргээн көрбүтүм дьон дьон эйэҕэһин, бары дорооболоһо, үөрэ-көтө сылдьаллар. Куораттара ыһыраас, күү-күүөх, ким да хаһна да ыксаабат. Климата сылаас эрээри ардахтаах, сийктээх этэ. Эмискэ кыһын кэнниттэн сайынга түбэхэр дьикти баҕайы. Ол эрэн киһи түргэнник үөрэнэр эбит.

Москваҕа кэлэн Космонавтика музейыгар сылдьан интэриэһинэй экспонаттары көрөн-истэн билибитин хангатынныбыт, космонавт Герман Титову кытта көрсүһүү буолбута.

Бу туурга биниги эдэр корреспонденттар быһытынан телевидениеҕэ анал биэриилэри бэлэмнээтибит, элбэх биллэр-көстөр дьону кытта кэпсэппиһипит, интервью ылбыппыт. Омук оҕолоругар саха нуруотун культуратын билиһиннэрибипит. Бу икки нэдиэлэ олус түргэнник ааста. Атын дойду төһө да үчүгэйин, кэрэтин иһин төрөөбүт дойдубутун, Сахабыт сиригэр олус ахтыбыппыт. Бу айаммар элбэх доҕоттордонон, кинилэри кытта ирэ-хоро кэпсэтэн, доһуйа сыһыанамыһыптыган олус үөрэбин. Манньык умнуллубат оҕо саас үтүөгүн түгэнэрин бэлэхтээбиттэрин иһин Т.А. Гоголева салайааччылаах академия коллективыгар уонна ийэбэр махталбын тириэрдэбин.

Намьына ГОГОЛЕВА,
саха-французскай лицей 9-с кылааһын үөрэнээччигэ,
«Репортер» түмсүү

2011 сыл - улууска И.Е. Винокуров сыла

ДЬОБУРДААХ КИИИ

Быйыл бөдөн государственнай деятель, саха дьоно улаханник ытыктыыр, сүгүрүйэр киһилэрэ Винокуров Илья Егорович төрөөбүтэ 115 сааһын бэлиэтиибит. Илья Егорович олоҕо, үлэтэ эргиччи саха дьонун дьылҕатын кытта ыкса сибээстээх буолан киһи болҕомтотун тардар күүһэ улахан. Кини олоҕун, үлэтин үөрэтии сылттан сыл тэнийэн, диригээн иһэр.

Илья Егорович Винокуров туһунан аахтаахха кини саамай ура-ты майгыта дьонго болҕомтолоох сыһыана буолар эбит. Бэйэтэ улахан салайар үлэһит да буолан баран кимиэхэ баһар көмөлөһөр, дьону өйдүүр-өйүүр үтүө киһи буоларын элбэх киһи өйдөөн хаалбыт.

Кини дьонго урагы болҕомтолоох сыһыанын, хайаан да дьон кыһалдыгар көмөлөһөрүн өссө биир түгэн туоһулуур. Билигин Алпаныга олонор кырдыаҕас ветеран учуутал Эверстова Мария Егоровна аҕата Эверстов Егор Елисеевич Илья Егоровичтыгын биригэ алтыспыттарын туһунан кизэн туттан кэпсиир. Кинилэр үлээннээхтэр эбит, ыаллыны сайылыкка кыра эрдэхтэригэр биригэ улааппыттар. Сэбиэскэй былаас буолуутугар эдэр дьон иккиэн саҥа олоһу ылынан актыбыһадык үлэлээн барбыттар. Ол курдук Мария Егоровна аҕата Егор Елисеевич Куһаҕан Ыал нэһилиэгин сэбиэтин председателиэн талыллан өр сыл ити дуоһунаска үлэлээбит. Оттон Илья Егорович аан бастаан коллективнай табаарыстыбаны тэрийбит. Кини колхоһу тэрийэтин, салайааччытын кытта бытархай хаһаайыстыбалар колхозка күргүмүнэн киирбиттэр. Ол курдук Илья Винокуров эдэр сааһыттан дьон санаатын табан кэпсэтэр, дьонго тылын ылыннарар урагы дьобурдаах эбитэ үһү. Кинини дьон олус убаастыыр, киниэхэ тардыһар буолбуттар. Партияда киирэн, үөрэнэн үрдээтэр үрдээн испит, ырааһынан тэлэһийбит. Ол да буоллар кини үлээннээбиттэн Егор Елисеевичтэн тэйбэт эбит. Егор Елисеевич 1940 сыллаахха Дьокуускайга киирэн колхознай оскуолаҕа үөрэммит. Ол кэмгэ кинини Илья Егорович бэйэтигэр олодубут. Ол иһин киниэхэ олус махтанарын туһунан кыһыгар Мария Егоровнаҕа куруутун кэпсиирэ эбитэ үһү. 1941 с. Аҕа дойду сэриигэ саҕаламмытыгар колхоз председателиэ эдэр киһи Тимофей Пономарев көрдөһөн сэриигэ барбыт. Кини онугар колхоз председателиэн Егор Эверстовы талбыттар. Ол кэмгэ Илья Егорович Винокуров субэтинэн билингити Алпаны дэриэбинэтигэр начальнай оскуола аһыллыбыт.

Ити курдук, Илья Винокуров бэйэтин биир дойдулаахтарыгар, үлээннээхтэригэр эмиэ олус кыһаллар, көмөлөһөр эбит, кинилэргэ куруук чугас, истин сыһыаннааһын бэлиэтииллэр.

Түмүктээн этгэххэ, биир дойдулаахпыт, улахан государственнай деятель Илья Егорович Винокуров туһунан билсэн баран дьонго чакчы үтүө өйдөбүлү хаалларбыт дии санаатым. Кинини киһи да, салайааччы да быһытынан үрдүктүк сыаналыһаллар эбит.

Лида АММОСОВА,
7 «б» кылаас, Хамафатта саха-француз лицейэ

ЫҤУРЭХ ТЫПТАР

Тапталдаах кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин **МОСКВИТИН НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧЫ** үбүлүйдээх үтүө күнүгүнэн эбэр-дэлибит!

Биһигини араначчылаан, иитэн-үөрэттэрэн олохпутун түстээ-биккэр истинник махтанабыт. Амарак майгыгынан, дириг билигинэн, үтүө санаабынан аймахтаргар, доҕотторгор, коллегаларгар, үөрэппит-иһпит ололоргор дириг убаастабылы ыларгынан биһиги киэн туттабыт. Күндү киһибит доруобай, дьоллоох уһун үйэлээх буоларгар баҕарабыт.

Кэргэнин, оҕолорун, сиэнэрин

Ытыктабыллаах **ФОМА КУЗЬМИЧ!**

Эйигин — улууспут бочуоттаах олохтообун, Саха республикатын культуратын туйгунун, республика эргинин туйгунун, уусуран самодетельность үгүс көрүүлэрин кытыгылаабын уонна кыайылылаабын олохун кэрэ-бэлиэ түгэнинэн — 70 сааскын туолбут кэмгинэн итиитик-истинник эбэр-дэлибит!

Эн дириг патриотическай өйгүнэн-дууһабынан биһиги үгүс тэрээһиннэригэр кыттан күүс-көмө буоларгынан биһиги ыччаппытыгар, ону тэнгэ аҕа саастаах дьоммутугар наадалаабынан ааҕан туран барҕа махталынан сыаналыбыт.

Фома Кузьмич, инникитин да сааһырдым диян саллыма, түспэтийдим диян туттунума, бу курдук чэбдик-чэгиэн сылдьан, чэмилчи көрөн бар дьонгор үгүс үтүөтэ онорус, үөрэ-көтө бодорус. Эн тус олоххор, дьыэбэр-уоккар барыта этэнгэ буолуохтун.

Махталы, дириг ытыктабылы кытары Н. Баишев, улус ветераннарын сөбүстүн председателэ В. Никонов, «Иэйии» түмсүү салайааччыта

Күндүттэн күндүтүк саныр таптыыр аҕабытын, эһэбитин **ПЛАТОНОВ АНАТОЛИЙ РОМАНОВИЧЫ** 65 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн ис сүрэхпиттэн эбэр-дэлибит!

Күндү киһибитигэр ахсаабат кыһамнын, көмөн, сүбэн-аман, өйбүлүн иһин барҕа махталбытын тиэрдэбит. Эдэрдий эрчимнээх, дьол-саргы тосхоллоох, толкуйдаабыккын тобула, санаабыккын саргылыты сырыт диян эбэрдэ эриэкэһин этэбит. Баҕарабыт Эйиэхэ баҕа санаа бастыгынан, үтүө санаа үтүмэнин, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, оҕолорун, сиэнэрин, чугас дьоннорун истин сыһыаннарынан, ытыктабылларынан арчыланан, уйгулаахтык олох диян алыспыт үтүөтүн аныбыт.

Эбэрдэни кытта кэргэнин, оҕолорун, күтүөтүн, кийиитин, сиэнэрин

Распоряжение от 30.05.2011 N 787-р ОБ ОТМЕНЕ РЕЖИМА «ЧРЕЗВЫЧАЙНАЯ СИТУАЦИЯ» ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРА НА ТЕРРИТОРИИ МО «НАМСКИЙ УЛУС» 2011 г.

На основании Федерального закона от 21 декабря 1994 г. N 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», постановления Правительства РФ от 30 декабря 2003 г. N 794 «Об единой государственной системе предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций», в связи с восстановлением нарушений условий жизнедеятельности, нанесенных в результате весеннего половодья, распоряжаюсь:

1. Отменить с 30 мая 2011 года режим «Чрезвычайная ситуация», объявленный на основании распоряжений от 15.05.2011 N 709-р «О введении режим «Чрезвычайная ситуация» на территории МО «Намский улус», от 21.05.2011 г. N 760-1р «О введении «Режима чрезвычайной ситуации» на территории МО «Намский улус» в 2011 г.

2. НФ «Нам» ГВК «Саха» (Шишкин Г.П.) оповестить население об отмене режим «Чрезвычайная ситуация» на территории МО «Намский улус».

3. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству и промышленности Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

КЭРИЭСТЭБИЛ

Биһиги ийэбит, эбэбит, хос эбэбит Кокорева Елена Никоновна ыам ыйын 31 күнүгэр күн сириттэн барбыта 3 сыла туолар.

Биһиги аймахха ол тухары сохтуу саныбыт. Бирдэ санаан көрдөхкө, 50 сыл ийэ, эбэ дэтэн оҕолорун атахтарыгар туруортаан аны сиэнэрин бүөбүйдэһэн, хос сиэнэрин туньэбэр олордон үс киһи үйэтигэр олорбутун санаатахпытна аһыбыт мүлүрүйэргэ дылы тынар.

Өлөөнө төрөөбүт сирэ 1 Хомустаах үрдүнэн мыраан диэки «Калинин» колхоз баара үһү. Онно Никон, Өлөөнө Сысолятиннар 1931 сыл тохсуньу 21 күнүгэр кыыс оҕо бэбээрбитинэн хадан окко үнүкүрүс тына түспүтэ үһү. Аҕа тын Никонь манньк киһи этэ диян өйдөөбөшпүн диир. Кыра эрдэбин өлбүт. Иньэ тынан анардас ийэбэ, икки сыл аҕа убайа Өлкөсөйдүүн тулаайах анардаах хааллар. Кэлин ийэлэрэ Хамаҕатта олохтооҕо Охлопков Павелга эргэ тахсыаҕыттан маачаха аҕаланан олорон истэхтэринэ Аҕа дойду сэримтин иккис сылыгар аны ийэлэрэ өлөн төрөппүт ийэлээх аҕаларыттан матан төгүрүк тулаайах хааллар. Аны ол дьылтаньла Иэлэ кыыс ыалларынан кэрийэ сылдьан оҕо көрөн аһан сыһыа улаатан иһэр. Дьэ, ол сылларын Өлөөнө «оонньооботох оҕо сааһым» диян ааттыыра.

Кэлин сааһын ситиитигэр интернакка, оҕо дьааһылаатыгар сааһын тухары тотоойу амтаннаах аһынан оҕолору аһатар. 1957 с. ахсынньы 17 күнүгэр Хамаҕатта эргэ кулубугар ыал буолар уруута аһар. Ол күнтэн ыла Хамаҕатта бири эдэр ыал эбиллэн Кокоревтар диян буолбуппут. Ити курдук дьон сиэринэн уу-чуумпутук олорон 7 оҕолон (5 кыыс, 2 уол) атахтарыгар туруортаан 78-с сааһыгар иккис инсулугар олохтон туораабыта хомолголоох.

Ийэбит, эбэбит, хос эбэбит мэдэйдигин биһизэхэ үтүө санаата сүрэхпитигэр олохсуйуо.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэнэрэ, хос сиэнэрэ

БИЛЛЭРИИЛЭР

РЕШЕНИЕ

О создании рабочей комиссии по организации особо охраняемых природных территорий Намского улуса

Руководствуясь ФЗ «Об охране окружающей среды», ФЗ «Об особо охраняемых территориях» №33-ФЗ от 14 марта 1995 г. (в редакции №196-ФЗ от 30.12.2001 г., №199-ФЗ от 29.12.2004 г. №45-ФЗ от 09.05.2005 г.), Закона РС(Я) «Об особо охраняемых природных территориях Республики Саха (Якутия) от 25 декабря 2003 г. 105-3 №213-III (в редакции Закона РС(Я) от 27.11.2006 396-3 №805-III, Улусный Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. В целях сохранения уникальной природы Намского улуса создать рабочую комиссию по организации особо охраняемых природных территорий Намского улуса в составе:

Маркова Л.М. - председатель рабочей комиссии, депутат Улусного Совета;

Тоскин С.И. - член, депутат Улусного Совета;

Федоров П.Л. - член, депутат Улусного Совета;

Говоров С.М. - член, депутат Улусного Совета;

Евсеев А.С. - член, депутат Улусного Совета;

Дьяконов Н.В. - член, начальник Намской инспекции охраны природы;

Мордосов М.В. - член, участник лесничий Намского филиала ГУ РС(Я) «Якутское лесничество».

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли».

3. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по социальной политике и труду (председатель Маркова Л.М.).

*Председатель Улусного Совета А.Х.Христоворов
Глава улуса А.И.Ильин*

Кредитный потребительский кооператив «Якутское республиканское кредитное общество» объявляет открытый конкурс на замещение вакантной должности регионального представителя по Намскому улусу.

Требования: высшее образование, желательное финансовое, опыт работы по специальности не менее 3-х лет.

Желающих участвовать в конкурсе просим позвонить по тел. в с. Намцы **43-0-97** или в г. Якутск **8-4112-341000** с 09.00 до 18.00 ч. и отправить факсом **341-000** следующие документы:

- 1. Резюме
- 2. Копию паспорта

1. **Продаю или меняю** ГАЗ-53 на пиломатериал.

2. **Купим** участок в с. Нам (Нэлэгэр, Көччү).

2. **Услуги** грузовой иномарки.

Тел. 89243661967, 89841160270

Продаем комплекты спутникового телевидения «Орион-Экспресс» 47 каналов. Федеральные каналы бесплатно. Позвони, установим!

Тел. 89248716980, 23-0-76

Продаю 2-хкомн. благоустроенную квартиру в деревянном доме 43 кв.м., р-н ГРЭС.

Тел. 89142266447, 89142816833

Продается 3-хкомн. квартира в центре с. Намцы. Срочно.

Тел. 89142621323, 89142670667

Нужна няня с санкнижкой.

Тел. 89142859685

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

СУОЛ БЫҤЫЛААНЫГАР КИҤИ ӨЛБҮТ

Ыам ыйын 28 к. Нам с. гр. Б., 1984 с. төр. өлүгэ көстүбүт. Ыам ыйын 27 к. Нам с. Студенческой уул. биллибэт киһи гр. Ж. малларын былдьаан ылбыт уонна куотан хаалбыт. Нэдиэлэ устата 7 киһи кырбаммыт.

Ыам ыйын 25 к. Нам с. олохтооҕо гр-ка Р. дьэитигтэн сотовай телефонун сүтэрбит. Ыам ыйын 24 к. Нам с. гр-ка З. оҕо коляскатын уордарбыт. Ыам ыйын 23 к. Нам с. олохтооҕо гр-ка Р. биллэригитинэ кини сайынгы дьэитигэр 3 подросток күлүүһүн алдытан киирбиттэр. Ыам ыйын 23 к. Нам с. Аммосов уул. кыладыапкалар умайыттар. Бэрэбиэркэ кэмигэр уоттан трансформатор эмсэҕэлээбит биллибит.

Ыам ыйын 23 к. II Хомустаах олохтооҕо гр. С. биллэригитинэн Нам с. кини массынатын угоннаабыттар. Ирдьабил түмүгэр массына булуллубут. Ыам ыйын 28 к. Хатырыкка ГАЗ-3307 массына 1952 с. гр. Т.-ны түнгүрү көшпүт, бу киһи тутта өлбүт. Ыам ыйын 25 к. Үөдэйгэ гр. П. «Урал» массынанан иномарканы сайбыт. ГАИ 789 транспоры бэрэбиэркэлээбит, 116 бортоқуол толорбут, 2 итирик суоппар тутуллубут, стоянкаҕа 3 массына туруоруллубут, 3 суол быһылаана тахсыбыт.

УЛУУС ОЛОХТООХТОРО, БОЛҔОЙУН!

«Браас уу» 19 лиитэрэлээх баллоннарга уонна АТЫҤГА БААР:

- * 19 лиитэрэлээх баллон иһиттэр;
 - * Илии помпалара (сифон);
 - * Бутыль таһарга табыгастаах ручкалар;
 - * Диспенсердар (ууну ититэр, тымнытар аппарат).
- Диспенсердары арендаҕа биэрэбит (сыбаайбаларга, үбүлүйдэргэ, корпоративтарга абыраллаах тэрил).

Биһиги аадырыспыт: Нам с., Чернышевской уул. 6 N-рэ, «Секо» маҕаһын утары, тел. 42-6-00, 89142274971. Дьэбэ тиэрдэн биэрэбит.

«БРААС УУНУ ИҤИЭН» — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН»

<p>Биһиги убайбыт, бырааппыт, убаастыыр, күндүтүк саныыр киһибит</p> <p>ЯДРЕВ Юрий Петрович бу дьыл ыам ыйын 28 күнүгэр биһиги ортобүттан эмискэ, соһуччу ыарахан ыарыттан туорабытын аймахтарыгар, табаарыстарыгар дириг кутуруйан туран иһитиннэрэбит.</p> <p>Биригэр төрөөбүттэр, чугас аймахтара Үөдэйтэн</p>	<p>Педагогическай үлэ ветерана, Хатырык орто оскулатыгар, Нам оскулалары икки ардыларынааҕы УПК-ба профессиональнай үөрэхтээһин маастарынан оҕо иһитигэр үлэ-лээбит</p> <p>ТИМОФЕЕВ Андрей Иванович соһумардык күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Акулина Михайловнаҕа, кыргыттарыгар Саханаҕа, Агашаҕа, Аннаҕа, күтүөттэригэр, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Нам оскулалары икки ардыларынааҕы УПК-ба биригэр үлэ-лээбит коллегалара</p>
<p>Күндүтүк саныыр таайбыт</p> <p>ТИМОФЕЕВ Андрей Иванович соһумардык, хомолтолоохтук күн сириттэн суох буолбутунан саҕасытыгар, балтыларбытыгар, күтүөттэригэр, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Сииттэтэн кырдыас саҕаһа, Ющенколор, Тимофеевтар, Васильевтар, Ноговицыннар, Намтан Колпашиковтар, Брыгаловтар, хос сиэн бырааттара Семен, Саша уонна кийииттэрэ</p>	<p>Чугастык саныыр киһибитигэр Акулина Михайловнаҕа тапталлаах кэргэнэ, кийипитигэр Сахана Андреевнаҕа амарак аҕата, сиэннэригэр эһээлэрэ</p> <p>ТИМОФЕЕВ Андрей Иванович олус хомолтолоохтук, соһуччу өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Новгородовтар, Костромькиннар, Слепцовтар</p>
<p>Хатырыктааҕы участкайа балыһа коллектива, профкома, үлэ-эбэт ветераннара балыһага санитарданан, поварынан үлэин сылдьыт Тимофеева Акулина Михайловнаҕа, медицинскэй сисэртэ Новгородова Сахана Андреевнаҕа тапталлаах кэргэнэ, аҕата, эһээлэрэ</p> <p>ТИМОФЕЕВ Андрей Иванович соһумардык күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p>	<p>Күндү күтүөппүт, үлэ, тыыл ветерана, по-требкооперация туйгуна</p> <p>ФИЛИППОВ Иван Васильевич үһүн, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан эһиилбитигэр Филиппова Галина Яковлевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Куораттан, Намтан, Арбынтан Соловьевтар, Пономаревтар, Терешкиннар</p>
<p>Биригэр үөрэммит доҕорбутугар Саханаҕа, кини дьэ кэргэнигэр уонна чугас аймахтарыгар таптыыр аҕалара, эһээлэрэ, өр сылларга Хатырык орто оскулатыгар учууталаабыт</p> <p>ТИМОФЕЕВ Андрей Иванович соһумардык күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Хатырык орто оскулатын 1996 с. выпускниктара</p>	<p>Истинник саныыр киһибит, Нам селотун олохтооҕо, үлэ, тыыл ветерана</p> <p>ФИЛИППОВ Иван Васильевич үһүн, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытын кэргэнигэр Галина Яковлевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Чугас ыалларгыт Протопоповтар, Эверстовтар</p>
<p>Биригэр үөрэнэр оҕолорбутугар Новгородова Дуняҕа уонна Тимофеев Олегка, кинилэр төрөппүттэригэр, эбээлэригэр Тимофеева Акулина Михайловнаҕа тапталлаах эһээлэрэ, аҕалара, кэргэнэ</p> <p>ТИМОФЕЕВ Андрей Иванович күн сириттэн соһуччу суох буолбутунан бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Хатырык орто оскулатын 4-с кылааһын коллектива, кылаас салайааччыта, төрөппүттэр</p>	<p>Үөрэппит оҕобутугар Томская Дарьяга, ийэтигэр Елена Алексеевнаҕа таптыыр кэргэнэ, күтүөтэ</p> <p>НИКИФОРОВ Дмитрий Германович эдэр сааһыгар ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Колесова А.И., Колесова Е.В., Охлопкова Е.П., Жиркова С.А., Яковлева В.П.</p>
<p>Биригэр үөрэммит дьүөгэбитигэр Агашаҕа уонна кини оҕолоругар, ийэтигэр, биригэр төрөөбүттэригэр таптыыр аҕалара, эһээлэрэ</p> <p>ТИМОФЕЕВ Андрей Иванович соһуччу бу олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Хатырык орто оскулатын 1998 с. выпускниктара</p>	<p>Убаастыыр коллегабытыгар Томская Елена Алексеевнаҕа, кини кыһыгыгар Дашаҕа, сиэннэригэр таптыыр күтүөтэ, кэргэнэ, аҕата</p> <p>НИКИФОРОВ Дмитрий Германович эдэр сааһыгар ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>1 Хомустаах орто оскулатын коллектива</p>
<p>Хатырык нэһилиэгин олохтооҕо, педагогическай үлэ ветерана</p> <p>ТИМОФЕЕВ Андрей Иванович олохтон хомолтолоохтук туораабытынан кэргэнигэр Акулина Михайловнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, быраатыгар Александр Ивановичка, бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Оскуола коллектива</p>	<p>Күтүөппүгүр Степан Степановичка, убайдарыгар, санастарыгар, кэргэннэригэр, оҕолоругар тапталлаах уоллара, бырааттара, кэргэнэ, аҕалара</p> <p>БОЧКАРЕВ Степан Степанович күн сириттэн хомолтолоохтук барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Таайыг Намт Наумович, Сивцевтар, Тихоновтар, Парниковтар, Дормидоновтар, Лукиннар</p>
<p>Күндүтүк саныыр, диригник ытыктыыр, сүгүрүйэр киһибит, үчүгэйкээн байлээх, дьонумаанна 15 оҕо күбэй ийэтэ, үгүс ахсааннаах сиэн оҕолоругар эбээлэрэ, хос эбээлэрэ, үлэ, тыыл ветерана, Герой-ийэ, Үөдэй Ытык ийэтэ</p> <p>ЯКОВЛЕВА Татьяна Васильевна ыарахан ыарыттан күн сириттэн суох буолбутунан кэргэннэригэр Дмитрий Дмитриевичка, бары оҕолоругар, сиэннэригэр, аймах-билэ дьонугар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит, аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.</p> <p>Намтан, Дьокуускайтан А.Г. Ядрихинская дьэ кэргэттэрэ</p>	

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт култура — 41496;; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Э сиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туйунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтигин, дьэбит аадырыһын чопчу ыйы. Редакцияҕа киир-бит суруктар төннөрүлүбэтэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэдди бири буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.

678380, Саха Республикага, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сиэли» хаһыат

РИС таһылына, та ылынна уонна бэчээтиир сыаҕар бэчээттэнэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. **Лиис Кө ул сыананан атыыланар** Индекс — 54889. Тираһа — 2332 Бэчээкэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 31.05.2011 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 31.05.2011 с.

